

РЕЦЕНЗИЯ

От Проф. д-р Пенка Стефанова ,дм

Клиника по Детска Хирургия – УМБАЛ „Св. Георги“, Пловдив

Относно: научния труд на Д-Петко Ганев на тема “ ТЕРАПЕВТИЧНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА КРИОАБЛАЦИЯТА ПРИ НИСКА ПОЯСНА БОЛКА“ за придобиване на образователната и научна степен “ доктор”.

Поясната болка е най- честото състояние засягащо огромна част от хората в работна и пенсионна възраст по света. В днешно време, с въвеждането и развитието на нови методи и технологии, миниинвазивното лечение на засегнатия от дегенеративния процес гръбнак, заема водещо място сред лечебните методи. Този принцип на лечение е сред водещите тенденции в съвременната медицина. Ниската поясна болка довежда до постепенната инвалидизация на пациента ако не се вземат съответните адекватни мерки.

Именно на тази актуална проблематика е посветен и представения ми за рецензия научен труд на д-р Ганев озаглавен “ ТЕРАПЕВТИЧНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА КРИОАБЛАЦИЯТА ПРИ НИСКА ПОЯСНА БОЛКА“

Научния труд е в обем от 138 стр. и е представен в класическата за дисертационен труд структура - литературен обзор, поставена цел и задачи, собствен материал, анализ на резултатите и усложненията,обсъждане, изводи и библиографияс увод, исторически данни, анатомия и биомеханика на поясния гръбнак, етиология на НПБ, методи на изследване, методи на лечение, материал и методи, заключение, изводи, дискусия и библиография. Това несъмнено позволява системно проследяване както на различните компоненти от проблематиката, така и на личния опит на автора.

Поставената от автора цел е кратко и ясно формулирана - **Да се проучат възможностите на метода криоаблация при лечението на ниската поясна болка и максималното му рационализиране.** С оглед поставената цел автора си поставя за решение 4 основна научни задачи. Те са логично обосновани, произтичат от поставената цел и са реално изпълними. Това е отразено в Глава 7-ма.

Литературният обзор обхваща 5 Страници. Използваните цитати са ощо 185, от тях 6 са на кирилица, а 179 на латиница. Представени в него са както класическите публикации по темата, така и съвременните публикации посветени на криоаблацията в **Глава Дискусия**. Цитираните публикации са от авторитетни научни списания. Прочита на литературните източници е представен коректно и критично като във всеки раздел се прави аналог в световните тенденции, разглеждани от цитираните автори. Това прави обзора особено полезен за всеки интересуващ се от проблема.

В **Глава 8** следва описание на материала на автора, обхващащ 218 пациента с ниска поясна болка, лекувани в Клиниката по ортопедия и травматология към УМБАЛ „Св.Георги“ - Пловдив за период от 4 години. Пациентите са разпределени по групи съобразно поставените цели. За оценка на резултатите е използвана Визуалната аналогова скала (за определяне тежестта на болката), както и SF-36 системата и Oswestry Disability Index за определяне промените в качеството на живот. Данните са обработени и систематизирани с помощта на установените статистически методи.

Посочени са етиологичните варианти на лумбалгията и са открити случаите в които, метода е най- ефективен. Предложен е най- рационален метод за извършване на процедурата. Тук, интересуващия се от проблема читател, ще оцени несъмнено голямото практическо значение на представения труд.

Особено ценно за практиката са изложените варианти за визуализиране на гръбнака и поставянето на сондата, както и техните плюсове и минуси, като избора на вариант има значителен принос за постигането на добрите крайни резултати.

В **Глава 8**, автора извършва комбинирането на криоаблацията с друг лечебен метод, а именно: баллона кифопластика. Напълно логично разглежда субективното възприятие на болните както при комбинирането на кифопластиката с криоаблацията, така и при самостоятелното и приложение, което придава нуждната обективност.

Постигнатите резултати са напълно сходни и съпоставими с тези от литературните източници и подкрепят фактологично основната теза на автора, а именно, че криоаблацията е ефективен, мининвазивен метод за

повлияването на ниската поясна болка и благоприятно повлиява качеството на живот на пациентите..

Първоначалните забележки са адекватно адресирани. Отлично впечатление прави богатата илюстрация с рентгенографии, която добре онагледява работата на автора, а също и не малко илюстрации, лично нарисувани от автора.

Постигнатите от д-р Ганев резултати са убедителни и доказват ефективността на криоаблацията при лечението на ниската поясна болка.

С **Глава 10** научния труд завършва, представяйки 9 коректни извода особено ценни, както за ортопедо-травматологичната, така и за общо-медицинската практика с които съм абсолютно съгласна.

Библиографията със своята обхватност заслужава специално внимание и е от особена полза за всеки интересуващ се от проблема лекар. Посочват се както класически публикации ,така и най-новите научни разработки.

Цитираните публикации са от най-авторитетните източници.

Като оценявам високата теоретична и практическа стойност на представения труд, приемам напълно приносите му, а именно:

- За първи път у нас целенасочено се разглежда ефективността на криоаблацията при лечението на ниската поясна болка.
- Детайлно са анализирани анатомичните, етиологичните, биомеханичните и биологичните аспекти на проблема и въз основа на широк литературен обзор се разглеждат възможностите, предимствата и недостатъците на различните методи на лечение.
- За първи път в страната се апробира и въвежда в практиката при голям контингент от болни с лумбалгия, криоаблацията на медиалния клон на рамус дорзалис.
- Уточнени са ползите и предимствата на метода.
- Разгледано е не само субективното възприятие на болката, но и промяната в качеството на живот на болните.

- Въз основа на теоретичните и клиничните проучвания и постигнатите резултати се установява, че криоаблацията на медиалния клон на рамус дорзалис е ефективен метод на лечение идиопатичните форми на лумбалгията и добра алтернатива при не малко хирургични състояния на поясния гръбнак.

По темата на настоящия труд д-р Ганев има 5 публикации, като една от тях е на латиница, а 4 на кирилица.

Не са разгледани достатъчно задълбочено консервативните методи на лечение на това заболяване, което не омаловажава стойността на предложени научен труд.

Заключение: Представения от Д-р Петко Ганев труд на тема “ТЕРАПЕВТИЧНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА КРИОАБЛАЦИЯТА ПРИ НИСКА ПОЯСНА БОЛКА“ за придобиване на образователната и научна степен “доктор” разглежда актуален проблем в медицината.

Научния труд е отлично структуриран и богато онагледен със 72 фигури и 19 таблици. Целта е ясно формулирана а поставените задачи са адекватни и оптимални за постигането ѝ.

Клиничния материал е достатъчен по обем, което позволява коректни и достоверни научни съждения . Направени са важни за практиката приноси и изводи.

Представените резултати са лично дело на автора и са сравними с тези цитирани от най-авторитетни научни източници и школи.

Поради всичко това считам ,че дисертационния труд на Д-р Ганев отговаря на всички изисквания за придобиване на образователна и научна степен “доктор” и категорично с убеденост предлагам присъждането ѝ.

Проф. Д-р Пенка Стефанова, дм

